

Hallituksen kärkihanke:

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma LAPE

Hanne Kalmari
5.4.2016

Hallitusohjelma:
Suomi vuonna 2025
on uudistuva, välittävä
ja turvallinen maa,
jossa jokainen meistä
voi kokea olevansa tärkeä.
Yhteiskunnassamme
vallitsee luottamus.

Hallituksen kärkihankkeet: Kertapanostuksella toiminta uudelle tasolle

STM:n kärkihankkeet

Enemmän terveyttä ja hyvinvointia

Palvelut
asiakaslähtöisiksi

Edistetään terveyttä
ja hyvinvointia sekä
vähennetään
eriarvoisuutta

**Toteutetaan
lapsi- ja perhepalvelujen
muutosohjelma**

**40 milj. euroa vuosille
2016-2018**

Osatyökykyisille
tie työelämään

Kehitetään
ikäihmisten kotihoitoa
ja vahvistetaan kaiken
ikäisten omaishoitoa

130
milj. euroa

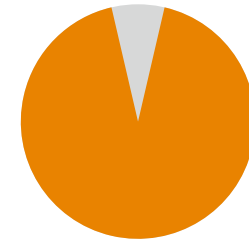
**Miksi tarvitaan
enemmän
ennaltaehkäisyä ja
varhaista tukea?**

Joka kymmenes sote-asiakas tarvitsee paljon ja monenlaisia palveluja

10%

asiakkaista

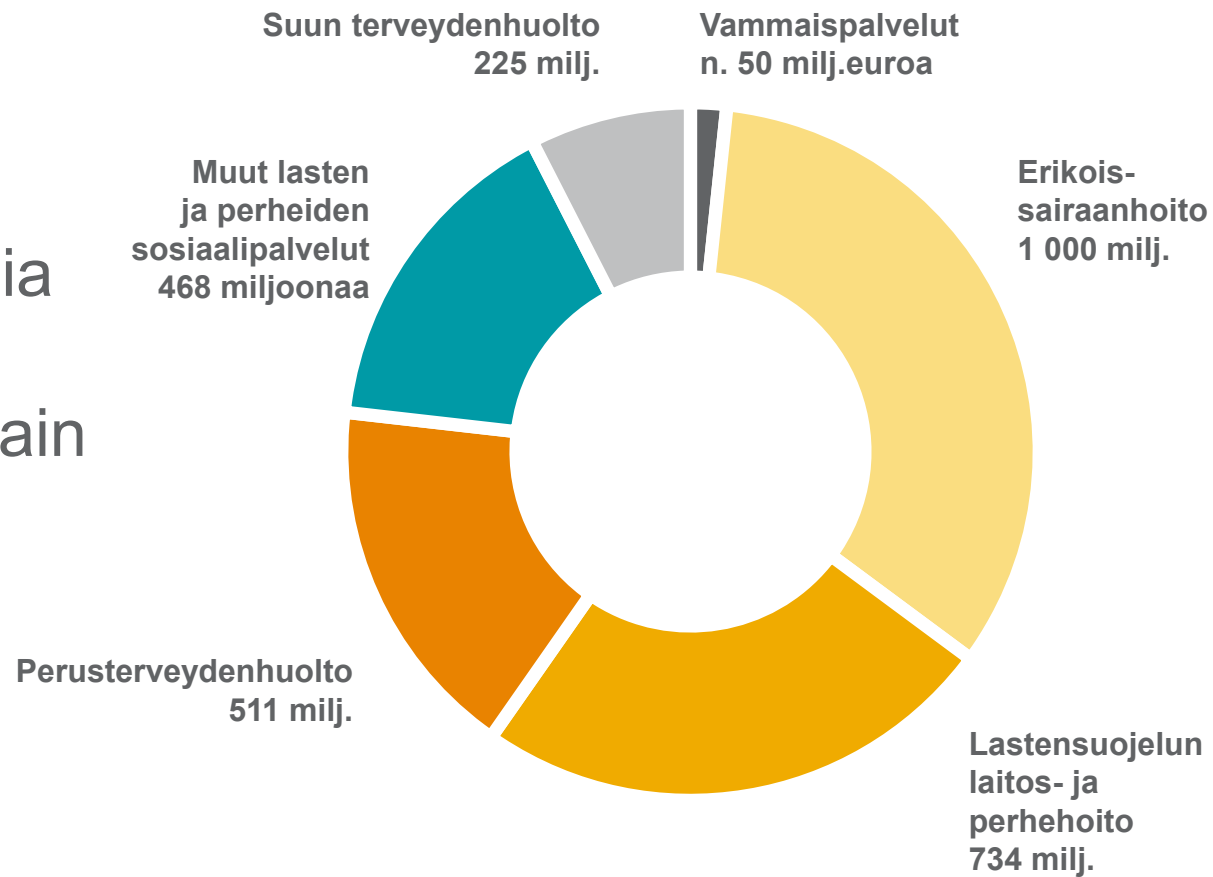
80–90%
sote-resursseista

Joka kymmenes tarvitsee apua usein ja monenlaisiin ongelmiin. Heille tarvitaan kanssakulkijaksi ammattilainen, joka huolehtii, että nämä henkilöt saavat tarvitsemansa avun.

Lasten ja nuorten sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset (arvio vuodelta 2013)

3 miljardia
euroa
vuosittain

Lastensuojelun toimenpiteet vuonna 2013

Lähde: THL

Varhainen tuki perheille kannattaa

Painopisteen siirtäminen varhaiseen tukeen on lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman päätavoite.

Lähde: THL:n Vaikuttavuus ja kustannukset -sivusto

Palveluissa on johtamisen kohtaamisen ja yhteensovittamisen haasteita

Palvelut ovat hajautuneet monelle sektorille ja moneen toimipisteeseen. Palvelut on järjestetty pääosin hallintokunta- ja organisaatiolähtöisesti. Asiakastiedot ovat hajautuneet lukuisiin asiakirjoihin ja rekistereihin.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman tavoitteet

LAPE-muutosohjelman odotetut tulokset 2019

- Kunnat, maakunnat ja valtion viranomaiset ovat saaneet välineet tietoon ja lapsen oikeuksiin perustuvaan päätöksentekoon ja toimintakulttuurin edistämiseen
- Maakunnassa ja sen alueella sijaitsevissa kunnissa kaikki lasten, nuorten ja perheiden palvelut on sovitettu yhteen lapsi- ja perhelähtöiseksi palvelujen kokonaisuudeksi. Muutostyö on käynnistynyt kunnissa ja maakunnissa.
- Kansallinen ohjaus, lainsäädäntö ja johtaminen on uudistettu tukemaan lapsi-, nuori- ja perhelähtöistä muutosta eri ministeriöiden yhteistyönä.

LAPE-muutosohjelman odotetut tulokset 2019

- Oikea-aikainen palveluiden saatavuus on parantunut, kun tuen painopiste on siirtynyt korjaavista palveluista kaikille yhteisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon. Painopisteen siirtämisellä on saatu aikaan kustannussäästöjä.
- Lasten, nuorten ja perheiden parissa työskentelevien ammattihenkilöiden osaamista ja työvälineitä on uudistettu muutosta tukeviksi.
- Maakunta- ja kuntatasolla on toimivat rakenteet ja sopimuskäytännöt järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävälle yhteistyölle ja näiden lapsille, nuorille ja perheille tuottamat tukimuodot ovat osa palvelukokonaisuutta.
- Pystytään vastaamaan kustannusvaikuttavasti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointitarpeisiin niukkenevien julkisten määrärahojen puitteissa.

Ohjelman odotetut tulokset 2025

- Lasten, nuorten ja perheiden yhdenvertaisuus on lisääntynyt, eriarvoisuus vähentynyt sekä erilaisuus ja monimuotoisuus on opittu ottamaan huomioon.
- Lasten, nuorten ja perheiden omat voimavarat, elämänhallinta, autetuksi tulemisen sekä osallisuuden ja kohdatuksi tulemisen kokemukset ovat vahvistuneet.

Muutosohjelma

Muutosta ohjaavat periaatteet

Lapsen oikeudet
ja lapsen etu

Voimavarojen
vahvistaminen

Lapsi- ja
perhelähtöisyys

Perheiden moni-
muotoisuus

1. Lapsen oikeuksia ja tietoperusteisuutta vahvistava toimintakulttuuri

- Mallinnetaan ja otetaan käyttöön päätösten lapsivaikutusten arviointi
- Luodaan välineet lapsilähtöiseen budjetointiin
- Luodaan välineet lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin seurantaan
- Levitetään lapsiystävällinen kunta -toimintamallia
- Uudistetaan ammattilaisten osaamista ja työvälineitä muutosta tukevaksi
- Mallinnetaan ja otetaan käyttöön lapsi- ja perhepolitiikan sekä palvelujen hallinnon alarajat ylittävä verkostojohtaminen
- Kansallinen ohjaus, lainsäädäntö ja johtaminen uudistetaan tukemaan lapsi-, nuori- ja perhelähtöistä muutosta

2. Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut

- Matalan kynnyksen palveluiden verkostoiminen
 - Perhekeskustoimintamalli
 - Varhaiskasvatus ja koulu lapsen hyvinvoinnin tukena: kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen
- Lastensuojelun ja muiden erityistason palveluiden uudistaminen asiakkaiden tarpeiden mukaisesti
 - Lastensuojelu
 - Erikoissairaanhoido
- Vaativien palvelujen kokonaisuus
 - Osaamis- ja tukikeskukset:
 - asiakastyö
 - konsultaatiotoiminta
 - tutkimus- ja kehittämistoiminta
- Vahvistetaan vanhemmuutta
- Otetaan käyttöön näyttöön perustuvien menetelmien työkalupakki
- Vahvistetaan sovinnollisuutta erotilanteissa
- Selvitetään nuorten palveluiden kehittämistarpeet
- Viedään käytäntöön perheystävällisen työpaikan toimintamallia

Kehittämistyö perustuu kumppanuuteen ja verkostajohtamiseen

- Kokonaisuus luodaan tulevaisuuden kunnan ja maakunnan toimintaympäristöön.
- Digitaalisuus on otettava huomioon kehitystyössä.
- Kärkihankkeen tärkeänä lähtökohtana on kumppanuus valtion, kuntien, seurakuntien, järjestöjen ja muiden yksityisten palveluntuottajien kesken.
- Monialaiset palvelut edellyttävät verkostajohtamista, palveluekosysteemistä ajattelua sekä palvelumuotoilun osaamista.

Aikataulu

- **Hankesuunnitelma 4/2016**
- **Syventävät suunnitelmat huhti-toukokuu 2016**
- **Maakunnallinen aluekierros touko-kesäkuu 2016**
- **Maakunnalliset muutosohjelmat 2017-2018**
- **Valtioneuvoston linjaus lapsi- ja perhepalveluiden uudesta mallista ja sen johtamisesta hankekauden lopulla 2018-2019**

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

www.stm.fi/hankkeet/lapsi-ja-perhepalvelut

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE